

Szczyt UE-Ukraina – warunkowe wsparcie dla Kijowa

Krzysztof Nieczypor

6 października prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski spotkał się z przewodniczącym Rady Europejskiej Charles'em Michelem oraz wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej i wysokim komisarzem ds. polityki zagranicznej i obrony Josepem Borrellem. Głównymi tematami szczytu były realizacja umowy stowarzyszeniowej, walka z korupcją, przeciwdziałanie pandemii COVID-19, a także sytuacja w Donbasie i na Półwyspie Krymskim. Podpisano trzy umowy na sumę 60 mln euro, m.in. w zakresie: wsparcia państwa ukraińskiego w przeciwdziałaniu zagrożeniom wojny hybrydowej i destabilizacji sytuacji w kraju; wzmocnienia demokracji i społeczeństwa obywatelskiego; wdrażania pakietu klimatycznego. Ponadto zawarto umowę o udzieleniu przez Europejski Banki Inwestycyjny pomocy finansowej dla Ukrainy w wysokości 330 mln euro.

Komentarz

- Tłem wizyty Zełenskiego w Brukseli były wątpliwości odnośnie do determinacji Kijowa w walce z korupcją. Zaniepokojenie obserwowanymi w ostatnim czasie próbami ukraińskich władz wpłynięcia na niezależność organów antykorupcyjnych w państwie wyrazili podczas zeszłotygodniowej wizyty w Kijowie komisarz Borrell, a następnie – w opublikowanym w przeddzień szczytu liście otwartym – również grupa europosłów. Choć ostatecznie krytyczne oceny w tej sprawie, a także zapowiedzi wstrzymania pomocy makrofinansowej w wysokości 1,2 mld euro oraz zawieszenia reżimu bezwizowego nie zostały we wspólnym oświadczeniu zamieszczone, nie przekreśla to ewentualności ich przyszłej realizacji, jeśli Kijów będzie blokował walkę z korupcją. Na obecnym etapie w dokumencie ograniczono się do podkreślenia konieczności przyspieszenia i wzmocnienia przez Ukrainę wysiłków na rzecz reformy sądownictwa, stworzenia silnych i niezależnych instytucji antykorupcyjnych, a także deoligarchizacji. W rozmowach kularowych urzędnicy unijni mieli zaznaczać, że na Ukrainie nie nastąpił dotąd regres w zakresie walki z korupcją, choć ryzyko zaistnienia takiej sytuacji utrzymuje się.
- Unia Europejska wyraziła gotowość do rozpoczęcia w 2021 r. rozmów na temat renegocjacji umowy stowarzyszeniowej. Dotyczy to w szczególności wprowadzenia tzw. bezwizowego reżimu przemysłowego, czyli podpisania porozumienia w sprawie zgodności i dopuszczalności produktów przemysłowych (ACAA). Dzięki niemu ukraińscy producenci nie musieliby przechodzić certyfikacji przez organy UE i na jej terytorium, gdyż towary byłyby certyfikowane na Ukrainie. W ten sposób zostałby zliberalizowany dostęp ukraińskich towarów do rynku unijnego, co pozwoliłoby Kijowowi zredukować

ujemne saldo handlowe.

- Unia Europejska „zdecydowanie potępiła jawne naruszenia suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy w wyniku aktów agresji rosyjskich sił zbrojnych”, a także „bezprawną aneksję Krymu i Sewastopola”, na czym zależało Kijowowi. Bruksela wezwała także Kreml do „zakończenia eskalowania konfliktu poprzez udzielanie finansowego i wojskowego wsparcia formacjom zbrojnym”. Tak jednoznaczna i zdecydowana ocena działań Rosji wraz z bezwarunkowym poparciem dla ukraińskich inicjatyw rozwiązania konfliktu w Donbasie jest sukcesem Ukrainy. Ponadto Bruksela wyraziła gotowość współpracy z władzami w Kijowie w zakresie przeciwdziałania operacjom hybrydowym prowadzonym przez Rosję wobec UE i Ukrainy, w tym przede wszystkim w obszarach cyberbezpieczeństwa i walki z dezinformacją.